

Kalkningsverksamheten

Riksdag: Utgiftsområde 20 Allmän miljö och naturvård

Regering: 20 Allmän miljö och naturvård

- 1 Miljöpolitik
  - 11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Havs- och Vattenmyndigheten (HaV)

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

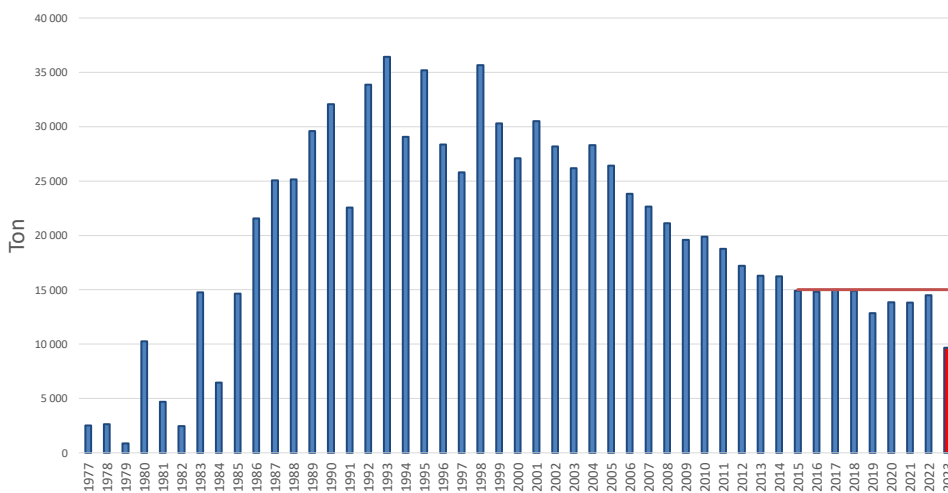
Borås Stad – huvudman

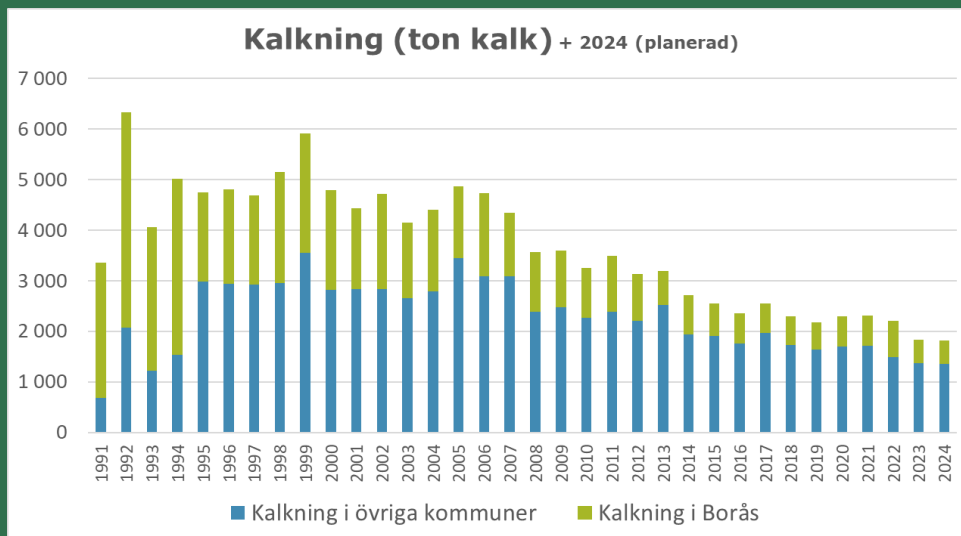
Avtal från 1991 mellan kommun och länsstyrelse

2024-04-30

Spridd kalkmängd Västra Götaland

Förordning (1982:840) om statsbidrag till kalkning av sjöar och vattendrag

- högst 85 % bidrag
- HaV beslutar om 100 % ska ges
- HaV meddelar föreskrifter om planering, genomförande samt uppföljning av kemiska och biologiska effekter
- HaV ska senast fyra veckor efter ett beslut om kalkningsmedlens fördelning lämna en redovisning till regeringen av hur medlen fördelats, grunderna för fördelningen och kalkningsverksamhetens utveckling på nationell och regional nivå i förhållande till försurningsutvecklingen i sjöar och vattendrag.

HVMFS 2013:27 Föreskrifter om kalkning av sjöar och vattendrag

Ansvarsfördelning:

- Länsstyrelsen ska planera och följa upp den kalkningsverksamhet som bedrivs i länet.
- Huvudmannen ska planera och genomföra kalkningsåtgärderna inom respektive åtgärdsområde.
- Länsstyrelsen ska upprätta en länsomfattande åtgärdsplan till grund för planeringen av kalkningsverksamheten i länet.
- Den länsomfattande åtgärdsplanen ska upprättas efter samråd med huvudmännen.
- Länsstyrelsen ska ansvara för att kalkningen avslutas när satta mål uppnås utan kalktillförsel.

Kalkningen 2023

- BT + Våra Fiskevatten
- Brev till grannkommunerna
- Skrivelser från vattenråd
- Brev till Länsstyrelsen
- 80 % genomfördes

Kalkningen 2024

- Upphandling 2024+option 2025
- Skrivelser från fvof
- Brev till Länsstyrelsen
- 80 % genomförs?
- 72 % genomförs Viskans avr.
- Våra Fiskevatten - uppföljning
- Skrivelser från vattenråd

Förslag till neddragningar 2023

Åtgärdsområden som har prioriterats

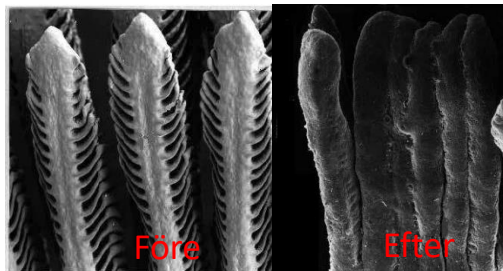
- 100 % bidrag
- Flodpärlmussla
- Flodkräfta
- Lax
- Havsöring

Åtgärdsområden som blir utan kalk

- Endast 85 % bidrag
- Mört som motiv
- Saknas motivart
- Put & take-vatten

Neddragning av kalkmängden är inte en hållbar lösning utan de områden som blir utan kalk kommer påverkas negativt

- Mörtens reproduktion kommer störas och föryngringen kommer utebli redan första året i många sjöar
- Mängden skadligt aluminium i vattendragen, som annars motverkas av försurningen, ökar när ingen kalk tillkommer. Det giftiga oorganiska aluminiumet leder till ökad dödlighet av öring, elritsa och annan fisk
- Försurningskänsliga bottenlevande arter av mikrofauna kommer slås ut helt
- Inte bara fisk påverkas, utan hela ekosystem, inte minst fåglar som är beroende av fisk som föda

Fiskens gälar förstörs av aluminium
(Erik Degerman, SLU, 2016)

Kalkningen har pågått sedan 70-talet, behöver vi avbryta kalkningen i en stor del av våra åtgärdsområden kommer de värden vi har byggt upp över 50 år snabbt gå förlorade

Åtgärdsarbeten för att förbättra fiskvandring och uppväxtmiljöer fortgår och får mycket finansiering från t.ex. LOVA-bidrag – men slutar vi kalka områden där åtgärder planeras så trivs inte fisken i vattnet ändå och åtgärderna blir onödiga

En minskning av kalkningen kommer påverka fritidsfisket i form av minskade bestånd att fiska från vilket också skadar fiskevårdsföreningar vars primära inkomst är fiskekort

Den planerade neddragningen kommer beröra ett 50-tal vattenförekomster där utebliven kalkning är en garanti till att MKN inte uppnås. Även miljömålen *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv* kommer drabbas negativt

